

ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

Δ.Π.ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Δ'

ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 18 του Θεριστί 1906

ΓΡΑΦΕΙΑ: Δρόμος Οικονόμου αριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 203

ΣΤΟ ΣΗΜΕΡΝΟ ΦΥΛΛΟ:

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ. 'Ωδή στο θάνατο του Ίψεν.
 ΑΛΑΞ. ΠΑΛΛΗΣ. Θουκυδίδης (συνέχεια).
 ΑΝΝΑ Κ. ΞΕΝΟΥ. 'Ο γάμος της κόρης του Ψυχάρη.
 Μ. ΦΙΛΗΝΤΑΣ. Οι εξετάσεις.
 ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ. Γράμμα κρητικό.
 Λ. ΣΙΓΑΝΟΣ. Θεατρικά (Νέα έργα — Το ποτικάνι — Πολυθέαμα — 'Ο αρχιεργάτης — 'Η αποχώρηση).
 Ν. ΒΕΗΣ. Γράμματα από το Μυσικό.
 Μ. Γ. ΦΡΑΓΚΟΥΔΗΣ. Μιά πρόποση.
 Α. Μ. 'Εργα και 'Ημέραι. — 'Αρμυρής.
 ΕΝΑΣ ΡΑΓΙΑΣ. Κι του από την ύψη.
 ΠΟΙΗΜΑΤΑ. Ρήγας Γκόλφης. Θ. Κατραπάντης. 'Ηλύθιος.
 Δ. Π. Τ. Φαινόμενα και Πράγματα ('Ο φαύλος «κύκλιος» του Κωσταγερακάκη — 'Αστυνομία για την αστυνομία μας — 'Ο κανονισμός της Βουλής — Οι δυο πρώτες — 'Αδιάντροπες βροχές).
 Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ — ΒΑΡΒΑΡΟΠАЗΑΡΟ — Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ — ΦΟΝΟΠАЗΑΡΟ ΒΑΟΜΑΔΙΑΤΙΚΟ — ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

Ο ΓΑΜΟΣ

ΤΗΣ ΚΟΡΗΣ ΤΟΥ ΨΥΧΑΡΗ

Το προπερασμένο Σαββάτο 3)16 του Θεριστί γύρισε ο αγαπημένος Δάσκαλός μας τους γάμους της κόρης του Φροσύνης Ψυχάρη με τον κ. Gabriel D'Aloune πρόλογο της Φιλολογίας και καθηγητή στην Ε'ο'ε Αισασι-ινε. Τη χαρά όλωνών μας και τις καρδιακές ευχές μας τις φανερώνει το ακόλουθο, γιομάτο ποίηση κι αγάπη, γράμμα της κ. 'Αννας Ξένου.

Φίλε «Νουμά»,

Θέλω και σύ, να χαρής μαζί μου! Θέλω να πάρης λιγάκι από τη μεγάλη μου τη χαρά, που έννοιωσα σήμερα, σαν εύρηθηκα σε μιά γιορτή, πιδ όμορφη, και πιδ χαρούμενη, από πολλές γιορτές και πολλά πανηγύρια που συχνά μου τυχαίνουνε.

'Η σημερινή μου ή χαρά, εΐτανε ή αντίφεγγιά της χαράς μιανής φαμελιάς που αγαπω και τιμώ όπως της αξίζει και όπως αγαπούνε και τιμούνε όλοι όσοι τήνε γνωρίζουνε! Της χαράς ενός πατέρα που έβλεπε τ' ακριβό του τ'ο παιδί, τήν πρώτη του κόρη, νυφοβλα άσπρη, και ντροπαλή, σαν άσπρο λούλουδο πρωτάνοιχτο, κάτω από τις άχτιδες του ήλιου της αγάπης! Της χαράς μιανής μάνας ευγενικιάς και περήφανης για τήν μοσκαναθρεμένη θυγατέρα της! Της χαράς του νιού του λεβέντη, που γεμάτος ελπίδες κι αναγάλλιαση έμπαινε μέσα στη χαριτωμένη φαμελιά! Της χαράς των φίλων, που στεκάμενοι γύρου γύρου, εύκιούντανε τ'ο ταιριασμένο

άντρογυνο, που τριμαζότανε να χτίση τή γλυκιά του τή φωλιά με λούλουδα της άνοιξης, με χέρτα της αγάπης!

Κ' ή νύφη ή άσπρη ή ντροπαλή, που όλοι καμαρώνανε, εΐτανε ή όμορφη Φροσύνη, ή κόρη του Ψυχάρη, ή λυγερή παρθένα, που με τήν 'Ελληνική της όμορφιά, και τήν Παρισινή της χάρη, εμάγευε τους καλεσμένους, και δεχότανε

τις εύχες νέων και γερόντων, προικιδ πολύτιμο για τήν καινούρια της τή ζωή.

Νά ζήση! Νά γεράση! χαρούμενη και καλοκαρδισμένη! Νά ιδή κι αυτή παιδιά παιδιών, μαζί με τον καλό της!

Παρίσι, Θεριστίς του 1906.

ΑΝΝΑ Κ. ΞΕΝΟΥ

Ω Δ Η

ΣΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ ΙΨΕΝ

'Αφιερωμένα στο Philéas Lebesgue.

ΕΝΑΣ ΠΟΙΗΤΗΣ

Πέθανες τώρα; 'Από καιρό δέν είσουν
 Μέσ' στάσάλεντα βάρδια του θανάτου;
 Τί νόημα για σέναν' έχει ο τάφος;
 'Η ζωντανός ή πεθαμμένος, όμοια
 Μιλās και φέγγεις.

'Απ' τὰ θαμπά κι' από τὰ πέραντα ήρδες,
 Ξέκοπες απ' τις νύχτες που δέ φεύγουν
 Κι από τους άβασίλευτους τους ήλιους.
 Καθώς λαμποκοπάει στα κορφοβούνια
 Της Νορβηγίας

'Απάρθενο τ'ο χιόνι, έτσι κι' έσένα
 Λαμποκοπάει τ'ο μέτωπό σου, και είναι
 Στην ύψη σου ίδια ξαπλωμένη ή πάχη
 Της υπερβόρειας Θούλας, που γεννήθης,
 'Αερομαγνάδι.

Σαν τὰ ρουμάνια της πατρίδας σου είσαι
 Πυκνός, άδρός, πράσινος, μαύρος, όλος.
 Τήν όρμη και τή δύναμη σου δώκαν,
 Που σκάπτει και κατάβαθα τραβάει
 Και τρώει, οι φλόγες.

'Απ' τους άφρονς του βορειανού πελάγου
 Ψάρευ' έσέσα ή Σάγα και σε πήρε
 Στα μαργαριταρόχλωμα φτερά της
 Κάστρων καταλυτής άρματωμένος
 Βίκιγγας ήρδες.

Η ΜΟΥΣΑ

Μ' ενός Χαράλδου άέρα, με του Ζάρλου
 Τήν περηφάνια που ζητᾶ ένα θρόνο,
 Παλιών και νέων άπαρητη και άντάρτη,
 Νά με πλευρώνη απόκοτα, τον είδα
 «Βάρβαρε, του είπα,

Ποιός είσαι και τί θέλεις; 'Από σέναν'
 'Αμαδη. Μου είσαι ξένος. Μέσα σου όλοι

Των Κιμμερίων οι ζόφοι στοιβασμένοι
 Φοβερίζουν με σκνδικούς χειμᾶνες
 Τ'ο καλοκαίρι

Των τρισμακαρισμένων μου 'Ηλυσίων
 Τ'ο δρόμο μου γυρεύεις που ίσα φέρνει
 Προς τήν κορφή των τραγικών ήρώων
 Τράβα δδεν ήρδες τίποτε δέν έχω
 Μ' έσένα. 'Εγώ είμαι

'Η Μούσα, και τ'ο φᾶς πατέρας μου είναι.
 Και μου άποκοιδή «Τ'ο παιδί κι' εγώ είμαι
 Της άστραπής και της βροντής τάγγόνι
 'Αν άστράψω σε καιω κι' έσέ κι' εγώ είμαι
 'Απ' τήν 'Ελλάδα»

Κ' εγώ είμαι από τ'ο αίμα των Αισχύλων,
 Της μουσικής λαχτάρας ο προφήτης
 Και τ'ο πουλι της μύρας κληρονόμος
 Του σκουτεϊνού 'Ηρακλείτου που σᾶπαινει
 Νόημα γιομάτος.»

Και καθώς κι' ύστερ' απ' τὰ λόγια του, όμοια
 Βουβή κι άναποφάσιστη στεκόμορν,
 Ξάμωσε άπάγω μου άθεος τ'ο χέρι
 Για να μ' άδράξη και για να με σύρη,
 Μουγγρίζοντάς μου

«Θές δέ θές, οδηγήτρα μου προστάζω!»
 Κατακτητής έτσι του κόσμου, ο μέγας
 Μακεδονίτης, λόγισε τραβώντας
 Τή χρησιμοδότη απ' τὰ μαλλιά, που άρνήθη
 Νά τον άκούση.

Και τότε του υποτάχτηκα, του δείχνω
 Τ'ο δρόμο, από τ'ο χέρι τότε πήρα,
 Τήν πρώτη όρμη του φύσηξα κι άμέσως
 Τον είδα, τήν πνοή να δευτερώσω
 Προτού προφτάσω,

συστά, συγκινείται και βλέπει στα μάτια του ένα μαργαριταρένιο δάκρυο. Και τότες νιώθει την καρδιά σου γεμάτη από αγάπη για τον καλό σου τόν πατέρα.

Ότα μιλείς, όλοι προσέχουνε σε σενα και κάπου κάπου σε χειροκροτούνε. Και σύ έννοεις τή θέση σου και κρατάς τό σοβαρό, σά μεγάλος άνθρωπος. "Α! είναι ώραία πολυ ώραία εκείν' ή μέρα· και κοντέθει, κ' ήφτασε, και δέ μνήσκει παρά μιá μονάχη βδομάδα! Φαντάσου όμως να μην ξέρεις ν' αποκριθείς στα ρωτήματα και να ξεροκοκινίζεις· πώ πώ ντροπή! Και τότες να βλέπεις μερικούς να κρυφογελούνε με κακοβουλιά, ω Θεέ μου, Θεέ μου! "Ας πά να πάρω τά βιβλία μου και να ήρθω να καθίσω να μελετήσω, να μελετήσω, να 'μαι έτοιμος για τόν άγιώνα (βγαίνει).

Λυκούργος (μόνος)

Γκούχου! γκούχου! γκούχου! ύστερ' από μιá βδομάδα, λέει, έχουμ' εξετάσες· λέει· δηλαδή άνοησίες, δηλαδή καταγχιζιλιχία, δηλαδή βάσανα για τό τίποτε. Χμ! εξετάσες! όμορφα, μα τήν αλήθεια, σου στολίζουν εκεί την αίθουσα σάν 'Εκκλησιά, κ' ήμείς παμ' εκεί και καθούμαστε σάν κουκλες κ' ήρχουτα· τόσος κόσμος ν' άκούσσουνε να τούς πούμε τί; μπουσι·κάδες: τό ήπιλο είναι βρακκί, τό ήτα είναι μακαράνι, τό ήφα είναι δικρανο. Και λοιπόν ή δάσκαλος γλυκά γλυκά και με γελαστό πρόσωπο τώρα, όχι με σουφρωμένο, σά στην παράδοση: Λέγε σύ παιδί μου, ποιá όνόματα περιέχει ή τρίτη κλίση; Και σύ — ή τρίτη κλίση περιέχει όνόματα... χκ... μκ... όνόματα... Και τί θαρρείς γίνεται σ' άφτό τό μεταξύ; όλοι γκουρλώνουν τις μάτες τους και τις καρφώνουν άπάνου σου και περιμένουνε με διαφέρο, σάν πώς θά τούς πείς, πώς ή τιμή του κρασιού ή του λαδιού ήρώθηκε. Και σύ ξεκλουθής να ξυέσαι εκεί που δε σε τρώει: Περιέχει όνόματα... όνόματα... Κι όλοι σ' άγριοκοιτάζουνε σά να σκότωσες τόν άδερφό τους, γιατί δέν ξέρεις ποιá όνόματα περιέχει ή τρίτη κλίση. Μά τί με μέλει ήμένα; ντύνομαι, στολίζουμαι, πώ σκολειό, και την ώρα που θ' αρχίσουμε, τό κόβω λάσπη άπ' την πίσω πόρτα. "Ας πάω τώρα να παίξω λιγάκι. (βγαίνοντας κουντρίεται με τόν Τάκη).

Τάκης

"Αχ! καημένη, δε βλέπεις μπροστά σου.

Λυκούργος

Ω! καλώς τόν Τάκη· τ' είν' άφτό, Τάκη; Τάκης

"Η σάκκα μου.

Λυκούργος

Τι του κάκου κοπιάζεις και άνόητα σπουδάζεις, τ' είν' τό ήλφα και τό βήτα και τό γάμμα, δίλτα, ζήτα; "Αφησε άφτήν την τρίλα και... να πά να παίξουμ' ήλα.

—Τό κατάφερα.

Τάκης

Πώς; να παίξουμε; Καλά και δε συλλογίσαι τις εξετάσες;

Λυκούργος

Κολοκύθια· εξετάσες. Οί εξετάσες είναι για τούς κουτούς.

Τάκης

Πώς για τούς κουτούς;

Λυκούργος

Νά, για κείνους που είναι τόσο άνόητοι, ώστε να πηγαίνουν εκεί και να γίνονται τό περίγελο των άλλων.

Τάκης

Μπα! καλ' ήγω νομίζω, πώς όταν είσ' ήπιμηλής, σε θαμάζουν οι άλλοι κι όχι σε γελούνε.

Λυκούργος

Ναι, μα γώ δέν είμ' ήπιμηλής.

Τάκης

Γίνα.

Λυκούργος

"Α! τό κατάφερες. Τώρα στα γράμματα ν' αφήσουμε τά παιχνίδια και να γίνουμ' ήπιμηλίδες. Χαράς τή γνώση σου!

"Αφησε άφτήν την τρίλα και να πά να παίξουμ' ήλα.

Τάκης

Λυκούργε, δέν είμαι με τή γνώμη σου.

Λυκούργος

Τόσο τό χειρότερο για σενα. "Εγώ· φίξε μου, Τάκη, και γλύστρηξά.

Τάκης

Πού πάς, Λυκούργε! αί! — Περίεργο παιδί, να ναι τόσο έξυπνος και να μην αγαπά τά γράμματα!

* τρηός (=καπρής 'Ηούγ.) — τρηός — τρηός.

Πατέρας (κρατώντας άπ' τ' άφτι τό Λ.)

Και δε βλέπεις τόν άδερφό σου, άνόητε, πόσο είν' ήπιμηλής; Δέν ντρέπεται ενώ είσαι μεγαλύτερος!

Λυκούργος

Πατέρα...

Πατέρας

Δε συλλογίσαι, πώς την Κυριακή έχει' εξετάσες;

Λυκούργος

Συμπάθειο, πατέρα...

Πατέρας

Δέν έχεις καθόλου φιλότιμο άπάνου σου; θέλεις να μξ ντροπιόσαις;

Λυκούργος

"Οχι. Θά καθίσω να μελετήσω.

Πατέρας

Βίβλια να μελετήσεις! Κάθου εδω με τόν άδερφό σου να μελετήσεις, ως που να σε φωνάξω ήγω. (φίβγει).

Λυκούργος

Τάκη, την ήπαθα· ίσα ίσα στη σκάλα τόν ήβρα κι άνέβαινε.

Τάκης

Δε σου 'λεγα γώ να καθήσεις να μελετήσουμε;

Λυκούργος

Τι να σου πώ, καημένη Τάκη. "Οχι πώς δε' αγαπώ τά γράμματα, μ' άφτις οι εξετάσες, πώς να σου πώ; δε μ' άρέσουνε, δε μου 'ρχονται στο λογαριασμό, δέν πρέπει να γίνουμ' εξετάσες τελοςπάντων. Τάχα δέν μπορεί να μάθει κανείς γράμματα και χωρίς να δώσει εξετάσες;

Τάκης

Δέν ξέρω τί να σου πώ.

Λυκούργος

Τάκη, ξέρεις τί σκέβουμαι;

Τάκης

Τί;

Λυκούργος

Θά μελετώ στο εζής πολυ πολυ, για να μάθω πολλά γράμματα, κι ήρα μεγαλώσω να γίνω ύπουργός της παιδείας, τ' άκούσ; για να καταργήσω τις εξετάσες.

M. ΦΙΑΗΝΤΑΣ

ιέρω που λέν πόλεμο, και παίρνοντας τό Δερφικό ναό τόν παραδώνανε στους Δερφούς. Μά μόλις ήφυγαν, στρατέψαν παλι οι 'Αθηναίοι, και κυριέοντάς τον τόν παραδώνανε στους Φωκιδιώτες. 113. Κι' ήπειτα, άφου μετολκίθησε καιρός, ήχοντας οι Βοιωτοί τόν Όρχομενό, τή Χαϊρώνεια, και μερικά ήλλα μέρη της Βοιωτίας, οι 'Αθηναίοι με 1000 δικούς τους όπλίτες και μ' όσους ήτυχε άπό κάθε σύμμαχο στρατέψανε σ' άφτά τά μέρη που τους εΐταν ήχτρικά, και στρατηγούσε ή Τολμίδης του Τολμαίου. Κι' άφου πήραν τή Χαϊρώνεια και της πούλησαν τούς κατοικούς της, στήσανε μέσα (81) φρουρά και γύριζαν πίσω. Και στην Κορώνια, ενω βιάδιζαν, τούς ρήχνουνται οι Βοιωτοί οι έξόριστοι όχ τόν Όρχομενό και μερικοί Λοκροί μαζί τους και ζόριστοι 'Εβοιάτες κι' όσοι εΐτανε με τό ίδιο κόμμα· και νικώντας στη μάχη, άλλους 'Αθηναίους σκότωσαν, άλλους πιάσανε ζωντανούς. Τότες τραβήχτηκαν άπ' όλη τή Βοιωτία οι 'Αθηναίοι με τόν ήρω να πάρουν πίσω τούς αΐχμηλάτους. 'Ετσι οι έξόριστοι γύρισαν ξανά (82) στην πατρίδα τους, κι' όλοι οι (81) καταστράσαντες. 'Ο Herwerden ήγκαταστράσαντες. (82) 'Ο Stahl συμπραίνει πώς κάτι χάθηκε ύστερα από τό καταλθόντες.

Βοιωτοί ήγιναν παλι άνεξάρτητοι. 114. Κατόπι δέν πέρασε πολυς καιρός κι' ή 'Εβωια άποστάτησε άπό τούς 'Αθηναίους. Κι' ενω ήχε πια περάσει άντίκρυ ή Περικλής με στρατό, του μνηούν πώς άποστάτησαν τά Μέγαρα, πώς οι Πελοποννησιώτες ήτοιμάζονται να πατήσουν την 'Αττική, και πώς ή φρουρά των 'Αθηναίων χαλάστηκε από τούς Μεγαρίτες εξόν όσοι ζερούσανε στη Νισαία. Κι' άποστάτησαν οι Μεγαρίτες κρίζοντας βοηθούς Κορθινούς και Σικυωνιούς κι' 'Επιδαβρίτες. Πίσω τότες ή Περικλής ήφερε τό στρατό, κι' ήπειτα οι Πελοποννησιώτες κατέβηκαν ως στη Λεψίνα της 'Αττικής και τή Θρία και τά κούρσψαν με στρατηγό τόν Πλειστοάναχτα του Παψάνια, του βασιλιά των Λακώνων. Παραμπρός(83) όμως δέν προχώρησαν(84), παρά φύγανε στα μέρη τους. Τότες ξαναδιάβηκαν οι 'Αθηναίοι στην 'Εβωια με στρατηγό τόν Περικλή και την κυριέψαν όλόκληρη, κι' όλους τούς άλλους τούς βιάσανε να συνθηκολογήσουν, μα τούς 'Εστιάτες τούς έδιώξαν και κράτησαν τόν τόπο τους οι ίδιοι. 115. Γλήγορα ήπειτα, σάν ήφυγαν από την 'Ε-

βωια, εκλείσαν ήρήνη με τούς Λακώνους και τούς συμμάχους τους τριάντα χρόνων, δίνοντάς τους πίσω τή Νισαία, τις Πηγές, την Τροιζήνα, και την 'Αχαΐα· γιατί άφτά κρατούσαν τών Πελοποννησιωτών οι 'Αθηναίοι. 'Εξ ή χρόνια κατόπι ξέσπασε πόλεμος των Σαμιωτών και Μιλητιανών για την Πριήνη, και καθώς ήχαναν οι Μιλητιανοί, πήγανε στην 'Αθήνα και κατακράββαζαν τούς Σαμιώτες· μαζί τους ήνεργούσαν κι' από την ίδια τή Σαμος μερικοί πολίτες που ζήτουσαν πολιτικές ήλλεργίες (85). 'Αρμενίζουνε λοιπόν οι 'Αθηναίοι με 40 καράβια στη Σάμο, όπου στήσανε δημοκρατία, και πήραν των Σαμιωτών όμήρους από 50 παιδιά κι' άντρες και τούς άφίσανε στη Λήμνο, και βάζοντας φρουρά ήφυγαν. Μερικοί όμως Σαμιώτες δε στάθηκαν παρά ήξοψαν άντίκρυ στη στεριά και με τό σύμμαγό τους τόν Πισσούθη του 'Υστάσπη που κυβερνούσε τότες τή Σάρδη, στρατολόγησαν ως 700 βοηθούς και πέρασαν νύχτα στη Σάμο. Και πρώτα ήήκωσαν ήπανάσταση εναντίον της δημοκρα-

(85) νεωτερίσαι την—πολιτείαν. Γράψι νεωτερίσαι—ές την πολιτείαν. Πρβ. 132 νεωτερόν τι ποιέιν ές αυτόν.

Ο ΝΟΥΜΑΣ ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα Δρ. 10. - Γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸν
φρ. χρ. 10

20 λεπτά τὸ φύλλο λεπτά 20

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ: Στὰ κίосκια τῆς Πλατείας Συντάγματος, Ὁμόνοιας, Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, Σταθμὸς Τροχιδρόμου (Ὁφθαλμιατρεῖο), Βουλῆς, Σταθμὸς ὑπόγειου Σιδηρόδρομου (Ὁμόνοια), στὸ κληρονομησιον Μανωλακῆ (Πλατεία Στουρνῆρα, Ἐξάρχεια) στὸ βιβλιοπωλεῖον «Ἐστίας» Γ. Κολάρου καὶ Σακέτου (ὁδὸς Σταδίου, ἀντικρὺ στὴ Βουλὴ).

Ἡ συντρομὴ πλερώνεται μπροστὰ κ' εἶναι ἐνὸς χρόνου πάντα.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΜΑΤΑ

ΠΡΕΠΕΙ

νὰ διορθωθῶμε γιὰτι ἀλλιῶς πάει, σβήνουμε ὡς Κράτος». Τὸ εἶπαν τόσοι καὶ τόσοι, τὸ εἶπε κ' ὁ Κωσταγερακάρης πατώντας τὴ σανίδα τῆς Καρμανιόλας, λίγες στιγμὲς πρὶν πᾶσει τὸ κεφάλι του στὸ σάκκο. Πρέπει νὰ διορθωθῶμε! Καὶ νὰ πού μερικὲς Ἀθηναϊκὲς φημερίδες, οἱ περισσότερες δὲ, τόσο σεβαστήκανε τὴν τελευταία θέληση τοῦ μακαρίτη ὥστε ἀμέσως ἀρχινήσαν νὰ μᾶς διορθώνουνε ξεφουρνίζοντας ψευτιὲς ἀδιάντροπες μὲ τὸ σασκί, λόγια ἀνόητα καὶ λόγια φαῦλα, τάχα πὼς τὰ εἶπε ὁ Κωσταγερακάρης, ὁ ἴδιος πού μᾶς ἔδωσε τὴ σωτήρια αὐτὴ συμβουλὴ.

Ὁ μακαρίτης—ἂν πιστέψουμε τὴν «Ἐστία» καὶ μιὰ δυὸ ἀκόμα φρόνιμες φημερίδες πού δὲ ζητήσανε νὰ τὸν κάνουν ἀνάγνωσμα—εἶπε λίγα λόγια καὶ ζουμερὰ, μίλησε δηλ. σὰ φιλόσοφος πού βαδίζοντας στὸ θάνατο, ἀντὶ νὰ καταραστῆ καὶ νὰ βροῖσι, ξεχνᾷ εὐλογοῦν τὸν ἑαυτὸ του καὶ φροντίζει γιὰ τὸ γενικὸ καλὸ. Δικαιοσύνη δὲν ἔχουμε, εἶπε ἡ Βουλὴ μᾶς ἔφαγε ἢ πολιτικὴ ἐξαχρείωση ἔφτιασε στὸ ἀπρόχωρητο καὶ στὸ τέλος, πὼς πρέπει νὰ διορθωθῶμε ἂ θέλουμε νὰ ζήσουμε ὡς Κράτος. Ἐνα μονάχα ξέχασε νὰ πῆ ὁ μακαρίτης, νὰ παρακαλέσει τὸν τύπο νὰ μὴν τοῦ ρεζιλέψει τὰ τελευταῖα λόγια του καὶ τοῦ τὰ κάνει ἀνάγνωσμα, γιὰτι μ' αὐτὸν τὸν τρόπο ἀντὶ νὰ διορθωθεῖ τὸ Κράτος ξεχαρβαλώνεται.

Ἄ μιλοῦσε ἔτσι κ' ἂν τὸ παρακάλλιο του ἔπιανε τόπο, δὲ θὰ διαβάσαμε τίς ἀηδίες πού διαβάσαμε στὶς ἐφημερίδες καὶ δὲ θὰ γινότανε τόσοσ λόγος γιὰ κάποιον «Κύκλο» πού δριανὸ του χαρακτηρίστηκε ὁ Κωσταγερακάρης—γιὰ κάποιον φανταστικὸ πού τον ἐδημιούργησε πενταρολογώντας ἢ φαῦλη μερίδα τοῦ τύπου, μὲ τὸ συμπάθειο. Μὲ τέτιον τύπον ὁ τύπος ποτε δὲ θὰ διορθωθεῖ, ἀκόμα κ' ἂν τὸν προσοιτάει χίλιοι Κωσταγερακάρηδες. Πού καταστήσαμε!

ΕΝΑ

ἀπὸ τὰ δυὸ, εἶπανε οἱ ἐμπόροι μᾶς ἢ μᾶς δίνετε ἀστυφύλακες ἱκανοὺς καὶ τίμιους νὰ μᾶς φυλάξουν τὰ μαγαζιά μας τὴ νύχτα, ἢ διαλέγουμε μερικοὺς ἀθρώπους τίμιους, τοὺς πλερώνουμε ἀπὸ τὴν πόστη μᾶς καὶ τοὺς βαζοῦμε νὰ μᾶς φυλάξουν τίς περιουσίες μας.

Δὲν ξέρουμε ἀν ἀπάντησε ἢ ὄχι ἡ Κυβέρνηση καὶ τί ἀπάντησε. Προτιμώτερο ὅμως θάταν τὸ δεύτερον, νὰ γίνει δηλ. ἕνα σῶμα ξεχωριστὸ μὲ ἰδιωτικούς νυκτοφύλακες πού νὰ φυλάει τὰ μαγαζιά καὶ ἀπὸ τοὺς λωποδύτες καὶ ἀπὸ... τοὺς ἀστυφύλακες. Γιατί τόπαμε χίλιες φορές, μᾶς χρειάζεται μιὰ δεύτερη Ἀστυνομία πού νὰ μᾶς φυλάει ἀπὸ τὴν Ἀστυνομία μᾶς.

ΜΙΑ

τροποποίηση πού προτάθηκε, μαζί μὲ τίς ἄλλες, στὸν κανονισμὸ τῆς Βουλῆς δὲ μᾶς φαίνεται καὶ τόσο εὐκρινές. Ὑστερα, λέει, ἀπὸ κάθε ἐνστάση γιὰ τὴν ἀπαρτία, ὁ Πρόεδρος ἔχει τὸ δικαίωμα, πρὶ διαβάσει τὸν καταλογό, νὰ διακόψει μισὴ ὥρα τὴ συνέδριση. Πού πάει νὰ πῆ, ὁ ἀντιπολιτευόμενος βλέποντας πὼς δὲν ὑπάρχει ἀπαρτία κάνει τὴν ἐνστάση του, μὰ δίνεται ὁ χρειαζόμενος καιρὸς καὶ στὴν Κυβέρνηση νὰ στρίψει νὰ σηκώσει ἀπὸ τὰ κρεβάτια τοὺς δλους τοὺς φίλους τῆς καὶ νὰν τοὺς φέρει στὴ Βουλὴ γιὰ νὰ ποῦνε τὸ παρὼν.

Συφωνοῦμε πὼς πρέπει νὰ περιοριστεῖ ἢ φοβερὴ κατάχρηση πού γίνεται τώρα μὲ τίς ἐνστάσεις τῆς ἀπαρτίας, ὅχι ὅμως πάλι νὰ μποῦνε κάτου ἀπὸ τὸ ζυγὸ τοῦ κανονισμοῦ μονάχα οἱ ἀντιπολιτευόμενοι καὶ νὰ μείνουν ἔλωσδιόλου λεύτεροι οἱ Ὑπουργικοὶ νὰ κάνουν, ὅπως τοὺς ἀρέσει, τίς δουλιές τους.

ΟΙ ΔΥΟ

πρῶτες ἐνστάσεις γιὰ τὴν ἀπαρτία στὴ φετεινὴ σύνοδο τῆς Βουλῆς γενήκανε τὴν Τετάρτη, ὕστερ' ἀπὸ τὰ μεσάνυχτα, καὶ τίς κάνανε οἱ κκ. Πολυγίνης καὶ Τσιτσάρας.

Ἀξίζει νὰ περάσουν τὰ ὀνόματά τους στὴν ἀθανασία, γιὰτι ἔδεν κάμανε τίποτ' ἄλλο οἱ κύριοι αὐτοὶ, κάμνανε ὅμως τίς πρῶτες ἐνστάσεις, πού πάει νὰ πῆ τὴν πρώτη τρύπα στὸ νερό, καὶ δὲν εἶναι μικρὴ δουλιὰ καὶ αὐτὴ.

ΑΝΑΜΕΣΑ

στὶς τόσες ψευτιὲς καὶ ἀηδίες πού δημοσιεύουν μερικὲς φημερίδες γιὰ τὸν Κωσταγερακάρη ξεχωριστὴ ἐντύπωση ἔκαμε στὸν κόσμο ἢ ψευτιὰ, πὼς εἶπε τάχα ὁ Κωσταγερακάρης τὴν τελευταία του στιγμή ὅτι ἀναγκάστηκε νὰ σκοτώσει τὸ Ντεληγιάννη, ὅχι γιὰτι ἔκλεισε τὰ χαρτοπαίγνια καὶ τὸν ἔβρισε δίχως δουλιὰ, ἀλλὰ γιὰτι εὗρισκε ἀσκημὴ κ' ἐπιζήμια στὴν πατρίδα τὴν... ἐξωτερικὴν του πολιτικὴν!

Μεγαλύτερη βρῖσιὰ στὴ μνήμη τοῦ Ντεληγιάννη δὲν μποροῦσε νὰ γίνει. Κι ὅμως οἱ ἴδιες οἱ φημερίδες πού τὸν βρίζουνε σήμερα τόσο ἄτιμα, ἀκόμα χτὲς χαρακτηρίζανε τὸ θάνατό του γιὰ ἔθνη σφοδρὰ καὶ ἀναθηματίζανε τὸ φονιά του.

ΘΕΑΤΡΙΚΑ

ΝΕΑ ΕΡΓΑ

«Νέα Σκητὴ» «Τὸ ποντικῆ» καὶ ἡ «Ἀποχώρηση» - «Πολυθέαμα» «Θέατρο Νεαπόλεως» «Ὁ Ἀρχιεργάτης».

Εἶναι πολὺ εὐχάριστο, ὅτι φέτο ἡ «Νέα Σκητὴ» δέχνει: κάπια ἐκλεχτικότητα στὰ ἐργα τῆς ὕστερα ἀπ' τὸ Μπράκο ὁ Παγερῶν, γνωστὸς ἀπ' τὰ 1860 στὸ θέατρο ὅπου πολλὰ του δραματα καὶ κωμωδίες παραστάθηκαν μ' ἐπιτυχία μεγάλη. Ἀεπτότατος ποιητὴς καὶ αὐτὸς, γραφεὶ πάντοτε τὰ ἐργα του μὲ μιὰ λαφρὰ δραματικὴ πνοή, μ' ἀρκετὴ κομψότητα στὴν πλοκή, καὶ μὲ πολὺ πνεῦμα στὸ διάλογο. Ἐκεῖνο ὅμως πού περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλο ξεχωρίζει τὸν Παγερῶν εἶναι ἡ ὑπέροχη, ἡ μοναδικὴ του τέχνη στὸ πλάσιμο καὶ στὸ χαρακτηρισμὸ κωμικῶν τύπων. Σὲ μιὰ ἀπ' τίς ζωντανότερες κωμωδίες του «Le monde ou l'on s'ennuie» ζουγραφίζει μὲ τὰ ζωηρότερα χρώματα καὶ χτυπᾷ μὲ δύναμη καὶ πρωτοτυπία τὰ πολιτικὰ καὶ φιλολογικὰ σαλόνια. Ἄλλα του ἐργα, πού ξεχωρίζουνε, εἶναι «Les faux ménages» στὰ 1869, «Les Cabotins» 1874, ἡ μονόπρακτὴ κωμωδία του «Ἡ Σπίθα» παιγμένη καὶ δω ἀπ' τὴ «Νέα Σκητὴ» κτλ. Στὰ 1882 ἔγινε καὶ μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας. Ἐξὸν ἀπὸ τὸ θέατρο, ἔχει γραμμένα ποιήματα καὶ ἄλλα φιλολογικὰ ἐργα.

Ἡ Κυβελὴ πρέπει: νὰ χρωστᾷ χάρη στὸν Παγερῶν γιὰτι μὲ δυὸ του ἐργα τῆς ἔδωσε ἀφορμὴ νὰ δείξει ὅ,τι καλύτερον ἔχει ἀπ' τὸ ταλέντο τῆς. Καθὼς στὴ «Σπίθα» τόσο ἰδανικὰ μᾶς ἔπλασε τὸ ρόλο τῆς ἀθῶας τῆς ξένοιαστας καὶ παιγιδικῆς κόρης, ἔτσι καὶ στὸ «Ποντικῆ» μᾶς ζωντάνεψε μὲ τόση ἀλήθεια καὶ δύναμη τὸ χαρακτήρα τῆς ντροπαλῆς, τῆς σεμνῆς, μὰ ἐρωτοχτυπημένης παρθένας. Ἐνα κοριτσάκι ἀπλὸ, δειλὸ, ἥσυχον, χαριτωμένο μὲ παρθετικὴ σεμνότητα καὶ μ' αἰσθητὰ γυναικάς, εἶταν ὁ ρόλος τῆς καὶ πρέπει νὰ ἠμολογήσουμε ὅτι τὸν τύπον αὐτὸν τῆς κόρης τὸν τόσο ἀγαπητὸ στὸ θέατρο τοῦ Παγερῶν μοναχὰ ἡ Κυβελὴ μποροῦσε νὰ μᾶς τὸν παρουσιάσει. Γιατί αὐτὸς εἶναι ὁ ρόλος τῆς Κυβελῆς καὶ σ' αὐτὸν πραγματικὰ εἶναι μεγάλη τεχνίτρα. Οἱ ἄλλοι ἦθοποιοὶ μοναχὰ κρατήσανε τὰ μέρη τους. Δὲ συφωνοῦμε βέβαια μὲ τὴ γνώμη κάποιου θεατῆ πού ἔλεγε πὼς ἡ Κυβελὴ ἀκολουθώντας τὸ σύστημα τῶν μεγάλων συναδέρφων τῆς διάλεξε πρόσωπα μέτρια στὸ θῆασό της, γιὰ νὰ φαίνεται ἡ Τέχνη τῆς καλύτερα, ξεχωριστὰ ὅμως γιὰ τὴ παράσταση αὐτὴ μποροῦμε νὰ τὸ πιστέψουμε.

Τὸ πολυθέαμα τοῦ κ. Βάκου ἀνοίξε τὸ παραμυθό Σάββατο στὸ Ὁδεῖο Λόττνερ. Ἀκόμα ὅμως δὲν μπορέσαμε νὰ καταλάβουμε γιὰ ποῖόν λόγο ἀνοίξε, γιὰτι στήθηκε τὸ θεατράκι αὐτό, καὶ τί γυρεύει τέλος πάντων νὰ κᾶνῃ. Εἶναι καθαρά ἐμπορικὴ ἐπιχείρηση; Ἄν εἶναι, δὲ συχαίρουμε τότε καθόλου τοὺς κυρίους τοῦ «πολυθέαματος» γιὰ τὸ ἐμπορικὸν τους πνεῦμα. Ἐδὼ ὑπάρχουνε τόσα καὶ τόσα θεάτρα, ἕνα μὲ πᾶλλον καλοῦσιμα στὸ προσωπικὸν τους, κ' ὑποφερτὰ στὰ ἐργα τους. Κι ὅμως ναυαγοῦνε. Πὼς θέλουνε λοιπὸν αὐτοὶ νὰ πετύχουνε, ἀφοῦ τὰ πρόσωπά τους, ἔξω ἀπ' τὸ Βονασέρα καὶ τὸ Λεκατσᾶ, μοι-

ζουσε με μαθητρες παρθεναγωγείου που απαγγέλουσε στις εξετάσεις τα ποιήματά τους, το δε δραματολόγιό τους, καθώς τουλάχιστο παρουσιάστηκε την πρώτη βραδιά, δεν είναι ούτε για κουβέντα; Μά στο κάτω κάτω αυτό δε μας ενδιαφέρει κι' άς κάνουν καλά με την τσίπη τους. 'Επειδή όμως, καθώς φαίνεται, έχουνε ιδέα να παρουσιάσουν το θεατράκι τους για καθαρά φιλολογικό και μεθαύριο αν πέσουνε έξω, που σίγουρα θα πέσουν, δεν είναι καθόλου παράξενο να μας παρουσιάστουνε κι' αυτοί για μεγαλομάρτυρες της Τέχνης, είναι προτιμότερο από τώρα να είπωθουνε τα πράματα νέντα σκέτα. Και τα πράματα μας λένε ότι με νεοσύλλητους ήθοποιούς καθώς οί του Πολυθεάματος και μ' έργα σαν του κ. Τανάγρα και του κ. 'Αννίνου, το θεατράκι αυτό δεν μπορεί ναχη καμιά σχέση με τη φιλολογία. Θα πούνε ίσως μερικοί ότι είναι μι' άπόπειρα ιερή και πρέπει να τη κρίνουμε με σεβασμό. 'Όχι, αυτή δεν είναι άπόπειρα, είναι μι' αδολεφονία της ιδέας που μπορούσε ίσως σ' άλλων χέρια να προκόψη, και που τώρα καταστρέφεται στην έχτιμηση του κόσμου με τέτοιες όλιγο κωμικές άπόπειρες. Αυτό είναι το ασοβαράς φιλολογικής ύποστάσεως Πολυθέαμα.

'Όσο για τα έργα του κ. Τανάγρα μου δόθηκε άλλοτε άφορμή να μιλήσω, για τούτο δε θα πω και τίποτα. Μιά ρεκλάμα των έργων αυτών που δημοσιεύτηκε στο 'Εμπρός» μας τα παρουσιάζει για άριστοουργήματα. 'Η αλήθεια είναι, πως καθώς γράφει ο κ. Τανάγρας, ξεφεύγει όχι πιά την κριτική— που δεν έχουμε δά καμιά αξίωση πως κάνουμε εδώ— μά και την περιγραφή μι' απλής έντύπωσης που δίνει στο κάτω-κάτω ένα έργο όσο άτεχο κι' αν είναι. 'Η κωμωδία του κ. 'Αννίνου; 'Αλλοίμονο, είναι πολύ θλιβερό, πολύ θλιβερό πράμα.

*

'Ένα δίπραχτο σοσιαλιστικό έργο, καθώς τιτλοφορήθηκε στο πρόγραμμα, παραστάθηκε στο θέατρο της «Νεαπόλεως» Συγγραφέας του ο σοσιαλιστής Μπομπούρ. Το έργο αρκετά τεχνικό στην πλοκή αν και με πολλούς μονολόγους στολισμένο, φαίνεται πως μπορούσε να εΐτανε και καλύτερο αν ο συγγραφέας του δεν απέβλεπε και σε καπιο πνέμα δημοκοπικό. 'Ο διάλογός του γοργός και οί σκηνές του γεμάτες δράση, δείχνουνε τον ποιητή με πολύ αίσθημα και με στη φωτιά της Τέχνης κριμα μόνο που οί εργατικές του οί λαϊκές ιδέες του τον τραβάνε πολύ συχνά απ' τη τεχνική δράση για να τον ρίξουνε στη ρητορική δημοκοπία. 'Όπως κι' αν είναι, το έργο έχει την αξία του.

*

'Η μετάφραση του ήθοποιού κ. Κουκούλα ζωντανότατη. Στους διαλόγους των εργατών δεν μπορούσε να γίνη καλύτερη. Γιατί όμως στις κουβέντες των άλλων των μορφωμένων ν' αλλάξη έτσι απότομα; Δεν πρέπει να λησμονούμε ότι κάθε έργο και μάλιστα θεατρικό όσο αντίθετους τύπους κι' αν βάλει στη σκηνή πρέπει πρώτ' απ' όλα ναχη γλωσσική ένότητα. 'Ενώ εδώ η αντίθεση εΐταν πολύ ξαφνική. Και μεις ακόμα περισσότερο πρέπει να προσέχουμε σ' αυτό και να προσπαθούμε να βάζουμε κι' αυτά ακόμα τα μορφωμένα πρόσωπα να μιλούνε απλά-άπλά, φυσικά. 'Αδιάφορο όμως, η μετάφραση του κ. Κουκούλα αξίζει πολλούς παρά πολλούς επαίνους καθώς κι' η χαρακτηριστική ύποκρισή του. 'Ο κ. Γεννάδης καλός. Κι' όλοι οί άλλοι κρατήσανε καλά τους ρόλους τους.

Την Τετάρτη πάλι η «Νέα Σκηνή» μας έδωκε καινούρια έργο, την «'Αποχώρηση» του Γερμανού Μπαρμελάιν. Για το δράμα αυτό κι' οί δικές μας φημερίδες αρκετά γράψανε, και στη Γαλλία, φαίνεται, που παραστάθηκε έκανε κρότο πολύ. Στη Γερμανία καθώς είναι γνωστό άπαγορεύτηκε η παραστάση του γιατί χαρακτηρίστηκε κάπως σοσιαλιστικό, και εΐτανε φόβος μήπως κιντυνέψη η στρατιωτική πειθαρχία εξ αιτίας του. Αυτό μας εΐηγει πολύ καλά την άφορμή της τόσης επιτυχίας του στην πατρίδα του, μένει όμως πάντα ανεξήγητος ο θρίαμβος που λένε πως έκανε στη Γαλλία. 'Η κριτική το βρήκε έξοχο και το χαρακτήρισε άμέσως έργο μεγάλο. Κριμα που δεν έχω πρόχειρες τις κριτικές αυτές για να μπορέση να δη κανείς και να καταλάβη το κρυμμένο μυστικό του δράματος. Γιατί χωρίς άλλο κάποιο μυστικό θα κρύβη το έργο που έμεις εδώ δεν μπορέσαμε να τ' ανακαλύψουμε κι' η φραντσέζικη κριτική το βρήκε. 'Η αλήθεια όμως είναι ότι και στη Γαλλία, καθώς παντού, υπάρχουνε πολλών ειδών και ποιοτήτων κριτικές. 'Ισως κι' η κριτική της «'Αποχώρησης» να μην εΐτανε απ' την άγνότερη ποιότητα.

*

'Ομολογούμε πως ύστερα από τόσο λόγο και θόρυβο περιμέναμε να δούμε κάτι καλύτερο. Το έργο όλόκληρο, σύμφωνα με τη μορφή που μας παρουσιάζεται πρέπει να είναι ένας όλοζώντανος και γιοματός χαρακτηρισμός προσώπων και πραγμάτων. Κάθε πρόσωπο κι' από ένας τύπος ξεχωριστός, κάθε πράμα κι' απ' ένας βαθύς κι' αληθινός χαρακτηρισμός του θέματος που ανεβαίνει στη σκηνή. Κι' όμως τίποτ' απ' αυτά. Κανένα πρόσωπο δεν ξέρει τί γυρεύει ούτ' απ' τον έαυτό του, ούτε απ' τους άλλους, και κανένα πράμα δεν είναι βαλμένο στη θέση του. 'Ο συγγραφέας μπορεί να ξέρη όσο θέλει καλά τη στρατιωτική ζωή της πατρίδας του και να πλέκει το έργο του σύμφωνα με τη ζωή αυτή, και τότε πάμε πάσο. Μά όλοι οί άνθρωποι τέλος πάντων είν' άνθρωποι κι' όχι μαριονέτες. Που είναι λοιπόν ο χαρακτηρισμός τους που θα μας δικαιολογούσε τα φερσίματά τους; Και τί είναι πάλι εκείνη ή όλόκληρη πράξη του Στρατοδικείου ή άτση, ή φόβια, ή αντιτεχνικώτατη μ' όλο το πλούσιο ύλικό που είχε ο συγγραφέας να τη φτιάξη ζωντανή και τεχνική μέσα σ' έν' άλλο μέρος, όποιοδήποτε; 'Ισως θα παρατηρήσετε ήθελε να μας παρουσιάση και Γερμανούς στρατοδίκους για να είναι η στρατιωτική ήθογραφία του πιο πιτυχημένη, πιο τέλεια. Καλά, μά τότε η «'Αποχώρηση» είναι μι' α σκέτη αντιγραφή στρατιωτικών σκηνών κι' όχι έργο, δράμα, και μάλιστα μεγάλο. Γιατί συμφωνούμε βέβαια ότι το έργο δεν είναι κακό, ότι είναι μοναχά κοινό σαν πλήθος άλλα τέτια, δεν μπορούμε όμως να καταλάβουμε για ποιο λόγο μας το παρουσιάζουνε όλοι τους μεγάλο. Και η λύση του; Τραβηγμένη, άκατανόητη, ψεύτικη. Λές που ο συγγραφέας γυρίζει τα μάτια του τριγύρω σαν τρελλός για να βρη λύση κι' αφού άπελπίζεται απ' όλους κι' απ' όλα βλέπει την ήρωίδα του. Βάζει ένα πιστόλι στο χέρι του πατέρα της και του λέει: Σκότωσέ την,—τί διάβολο πρέπει να λυθη το δράμα, αρκετά κράτησε. Και τη σκοτώνει έτσι γιατί του κάπνισε, χωρίς λόγο.

*

'Η Κυβέλη δεν εΐτανε, δεν μπορούσε να εΐτανε,

στο ρόλο της και για αυτό εκράτησε μόνο το μέρος της, χωρίς καμιά αξίωση. 'Απ' τους άλλους, ο κ. Καλογερίκος, ο κ. Μουράτ κι' ο κ. Παλμύρας καλοί. 'Η μετάφραση του κ. Καλογερίκου πολύ πιτυχημένη.

Α. ΣΙΓΑΝΟΣ

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ

(Στόν 'Ανατόλ Γκρέκ).

'Εγγραφες τα Ρωμαίικα
σά Γάλλος, γλαφυρός,
και τώρα τα Φραντσέζικα
τα γράφεις σά Ρωμιός.

ΗΛΥΘΙΟΣ

ΜΙΑ ΠΡΟΠΟΣΗ

'Ο φίλος και συνεργάτης μας κ. Μ. Δ. Φραγκούδης, που διευτύνει την Κυπριώτικη «'Αλήθεια», εΐπε στο έπίσημο τραπέζι πουΐνε στη Λεμεσό την 21 του περασμένου μήνα τα όμορφα και πατριωτικώτατα αυτά λόγια:

Κύριοι,

Μιά από τις πιο ποιητικές παραδόσεις της Μεσαιωνικής μας 'Ιστορίας, παραδόσεις, που τις έπλασε ο λαός ο Βυζαντινός γύρω από το μεγάλο δράμα της 'Αλώσεως, κι' εύθως αφού η Πέλη, η πεντάμορφη και χιλιακρή έπεσε στών Τούρκων τα χέρια, είναι και πως ο ύστερονός ο Αυτοκράτορας δεν έπεσε πολεμώντας στην Πύλη του Ρωμανού, και πως στη στερνή την ώρα του χημού, λυπήθηκε ο μεγάλος ο Θεός των Χριστιανών το μαρτυρικό το Βασιλεία, και στέλνοντας έναν απ' τους 'Αγγέλους Του, τον πήρε και τότε σήκωσε ψηλά, κι' αφού γλυκά τον αποκοίμησε, τον έβαλε με την αυτοκρατορική πορφύρα και την Κορώνα την άτιμητη, τον έβαλε μ' ευλάβεια στο μνήμα το πανώσιο πουχε προτύτερα ο Θεός για αυτόν έτοιμασμένο.

Και δεν πέθανε, μόν' κοιμάται στο μνήμα ο Αυτοκράτορας! Κοιμάται, κι' αιώνας τώρα καρτερούν το ξύπνημά του. Μ' αλλοίμονο! ο νεκρικός ο ύπνος θα βαράνη πάντα τ' αυτοκρατορικά τα μάτια, όσο νάρθη «το πλήρωμα του χρόνου» π' από το μνήμα πάνοπλος θε νάβγη ο Κωνσταντίνος και οδηγώντας τους αυτοκρατορικούς τους Λεγεώνες θε να χτυπήση τον έχθρό

και χτύπα χτύπα να τον πη
μακριά να τον πετάξη
πισω απ' την Κόκκινη Μηλιά
και πίσω από τον Ηλιο
που πιά να μη γυρίση!

Μά τότε άραγε το θαύμ' αυτό θα γίνη! Θε να γενη, και μη σάς μέλει, αφού ο λαός το καρτερεί, αφού η λαϊκή παραδοση είναι βαθειά καταβαθα ριζωμένη στην καρδιά του. Μά τότε μόνο η παραδοση θ' αληθίψη, τότε θα βγη από το μνήμα ο Κωνσταντίνος, σά βάλει πιά γνώση το 'Εθνος, σά νοιώση τις υποχρεώσεις του και τα καθήκοντα, καθήκοντα που πηγαίνουνε απ' τα περιδοξα τα περασμένα κι' άρματώνοντας τους Λεγεώνες και τα Πυρφόρα, δείξη στόν κόσμο πως ήρθε πιά της 'Ανάστασης η μεγάλη μέρα.

Το αίμα π' από τον ύπνο τον αιώνο είχε παγώσει στα αυτοκρατορικά τα μέλη, θα κυκλοφορήση

τότε με δύναμη καινούρια, ή ζωή θέ να ξανάρθη για να διώξη το λήθαργο το μακρό κι' ο Βασιληάς θέ νάβγη από το μνήμα άλλος άνθρωπος, λεβέντης πια περήφανος, ένας καινούριος Κωσταντίνος!

Κι' ο βρουκόλακας αυτός του Παλαιολόγου ως εϋ χηθοῦμε, κύριοι, νάναι ο Δωδέκατος Κωσταντίνος

ΒΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΒΡΑΙ

ΑΡΝΙΩΤΗΣ

Έπιασαν οι ζέστες. Αυτό το ξέρετε και σεεις όσο κι' εγώ, αλλά μου χρειάζεται αυτός ο πρόλογος για να δικαιολογήσω το θέμα μου που δεν είναι σοβαρό, μα καθόλου σοβαρό.

Ο λόγος λοιπόν για το θέατρο του 'Αρνιώτη και ιδίως για το Ζύπ. Αυτό το μονοκύλλο έχει καταχτήσει την 'Αθήνα σήμερα, χωρίς να είναι γυναίκα και χωρίς να είναι τενόρος. Πώς; Ο Ζύπ μιμείται τις πιο ξακουσμένες τραγουδίστριες του κόσμου, τα μεγαλύτερα όνοματα που έφετερούγισαν από το στενό κύκλο ενός θεάτρου ως τα πέρατα της γης: 'Ισπανιόλες, Γαλλίδες, Έγγλέζες τις μιμείται τέλεια με όλες τις ιδιοτροπίες που παρουσιάζει ή προφορά κάθε μανής. Και θα ρωτήστε αν είδα εγώ τα πρωτότυπα, για να συγκρίνω; Όχι. 'Αλλά μου το βεβαίωσαν άλλοι που κι' αυτοί δεν τα είδαν. Τέλος πάντων ένα ξέρω και το ξέρω καλά, ότι παρουσιάζεται οα μια νόστιμη, πολύ νόστιμη γυναίκα, νοστιμώτερη από πολλές γυναίκες που καλά θα έκαμαν να ντυθούν άντρες.

Κάμποσοι ξεγελάστηκαν στην αρχή και είχαν αρχίσει να έρωτεύονται. Είναι εϋτύχημα ότι ο Ζύπ έβγαλε δυο τρεις φωνές καθαφτό άντρικές και έτσι τα αισθήματα διαλύθηκαν όπως και πομφόλυγες, ο καπνός και πολλά άλλα πράγματα που μεταχειρίζονται στις παραβολές από την εποχή του Χρυσόστομου.

*

'Αλλο νοῦμερο είναι—κι'εγώ γράφω για πραγματικά κι' όχι φιλολογικά, ώστε δεν πιστεύω να μου στείλει γράμμα ο κ Νιρβάνας—άλλο νοῦμερο λοιπόν είναι το τούρκικο νουέτο. Μια εύλύγιστη Τούρκισσα, κι' ένας σύντροφος λεπτός οα' σούβλα. Λένε τραγούδια τούρκικα. Είχα ακούσει ότι δεν υπάρχει γλυκύτερη μελωδία από την όμιλία Τούρκισσας, αλλά δεν είχα ακούσει Τούρκισσα και δίσταξα πολύ. 'Αδικο όμως, άδικο.

Τόσο ένθουσιόστηκε ένας άγνωστός μου λειχούδης που φώναξε:

—Σεκέρια και λουκούμια είναι ή κουβέντα της.

Ο πατριωτισμός των Ρωμιών φάνηκε πάλι περιλαμπρος. Μόλις μπήκαν οι Τούρκοι στη σκηνή πολλοί, αρκετοί αρχισαν να σφουρίζουν. Κ' έπειτα λένε πως θα χάσουμε τη Μακεδονία. Μα άφήνει στο Θεό σας «το νοῦμον κοινόν και ή γενναία έννοφρουρά»;

'Απορώ μάλιστα πως μερικοί βγαίνουν περιπατο όταν το μισοφέγγαρο ταξιδεύει στον ούρανό. «Είναι προδοσία, ύψώσατε φωνήν».

Το τραγούδι του μεθυσμένου έχει μεγάλη επιτυχία:

'Αχ πως μ' άρέσει το ρετσινατό

Π' άνάθεμά το

Πώς τ' αγαπώ

'Η εϋτυχία όλου του κόσμου

Είναι εμπρός μου

Σαν το ρουφά.

Ο 'Αρνιώτης το μετάφρασε από το 'Ιταλικό, ο ίδιος δασκάλεψε το μπαλλέτο, ο ίδιος διευθύνει την όρχήστρα.

Μερικοί υποστηρίζουν ότι οι στίχοι είναι του κ. Νέπ. Και για άμοιδή ο 'Αρνιώτης τον σεργιανεί με

το αυτοκίνητο. Υπάρχει όμως και μια διάδοση ότι ο κ. Νέπς θ' ανέβει στη σκηνή και θα κάνει τον ποιητή.

Είναι και μια γυναίκα που ντύνεται νταντής και κάνει σερενάτα.

Ένας σχολάρχης αποφάσισε ν' άστειευτεί:

—'Ανακράζω κάγω, έλεξεν, το του Ξέρξου. Οι μόν άντρες γεγόνασι μοι γυναίκες, αι δέ γυναίκες άνδρες.

Άραιος καιρός!

A. M.

ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΜΑΣ

Φίλε «Νουμά»,

Γιατί το δράμα στην Ελλάδα δεν πέτυχε τώρα στα χρόνια μας και γιατί ο Ρωμιός έξω απ' τα χοντροσκηνικά άλλο τίποτα από θέατρο δεν καταλαβαίνει; Έδώ ς' αυτό το ζήτημα μου φαίνεται πως είμαστε πειότερο Ρωμαίοι παρά Έλληνες. Θα θυμάσαι τί λέει ο 'Οράτιος κάπου στις 'Επιστολές και πως οι πατριώτες του στα θέατρα προτιμούσαν να βλέπουν πειο καλά έπιπλα και σκευή μεγαλόπρεπα και ζώα παράξενα κι' ό,τι άλλο χτυπούσε δυνατά στο μάτι παρά ν' ακολουθήσουν το ζετύλλιμμα ενός δραμάτου, όσο κι' αν εΐτανε έξοχο και θαμαχτό. Και μεις οι ίδιοι είμαστε, όχι μονάχα οι άγράμματοι μας που ανάφτουν, όταν βλέπουν φουστανελάδες να πετσοκόβουν Τούρκους και να σκυλοβρίζουν το Μωαμίτη τους, παρά κι' οι γραμματισμένοι. Μήν πιστεύεις τους λεπτοκριτικούς μας που έρχονται ύστερα και σου γράφουν πως δεν εύχαριστηθήκανε στο θέατρο και πως το δράμα εΐτανε χοντροκάμωτο και πως ή κριτική δεν τά θέλη τίποτα. Νάσαι βίβλιος πως αυτά κι' αν είναι άληθινα για τη μόρφωσή τους και για το μυαλό τους δεν είναι τέτοια και για την καρδιά τους κι' άπ' αυτών ή καρδιά αιστάνεται όπως και τάγράμματος γιατί οι καρδιές όλων μας πλάνθονται στον ίδιο άγέρα. Ο Βουτιερίδης μου φαίνεται πως έγραψε πολύ σωστά στον πρόλογο του «Γιοφυριού της 'Αρτης», ότι το δράμα μας άτύχησε ως τά τώρα, γιατί δεν βρήκε μύθους που να τους νοιώθη ή καρδιά μας και να τους κάμη δράματα. Πολύ σωστό αυτό μου φαίνεται. Έμεις κάνομε μύθους κι' άπάνω τους φκάνομε δράματα, κι' έτσι ο κόσμος μη νοιώθοντας τον μύθο μας δεν νοιώθει και δράμα κι' έτσι χτυπούμε τά κέρατά μας στον άγέρα. Ξέρεις του λόγου σου κανένα καινούριο δράμα Ρωμαϊκό που να το νοιώθη ή ψυχή του λαού μας, ή ψυχή μας; Πίς μου το: εγώ δεν ξέρω κανένα τέτοιο. Για τοῦτο μου φαίνεται πως πρέπει να ριχτούμε στη μελέτη των μύθων του Έλλ. λαού, στα παραμύθια του κι' εκεί μέσα μου φαίνεται πως θα βρούμε κείνα που νοιώθει του λαού ή ψυχή, κείνα που τον ελκύζουνε. Όπως στην αρχαιότητα ο μύθος ιστάθηκε του δράματος ή μάννα, έτσι και τώρα το ίδιο πρέπει να γένη και θα γένη, αν είναι να ξαναγεννηθῆ στην Ελλάδα δράμα και να προκόψη. Το κακό είναι πως τά παραμύθια όλα είναι πολύ δύσκολο να μαζωχτούνε, κι' αν δεν μαζωχτούνε όλα παρά όσα φαίνονται στον ένα ή στον άλλο πώς άξίζουνε, ή δουλειά δεν θα γένη ως καθώς πρέπει.

Μπορεί να μου πής όμως πως ακόμα ή ψυχή του Ρωμιού δεν έχόρτασε τά άλλα είδη της λογοτεχνίας και για τοῦτο δεν μπορεί να καταλάβη το

δράμα. Να σου είπω δέν είναι και τοῦτο άδέξιος λόγος: το δράμα ενόθηκε όπου φυσικά εϋφύτρωσε κι' όχι όπου άγουρορίμασε, ως συνέθηκε στην παλαιά Ρώμη, όπου ή φιλολογία της μās παρουσιάστηκε άνάποδα δεματιασμένη.

ΣΑΜΙΩΤΗΣ

ΒΑΡΒΑΡΟΠΑΖΑΡΟ

(Στη στήλη αυτή θα κρεμάμε κίθε βδομάδα, τάν κειφάλια ληστών, όλες τις άσυνταξίες κι' άνορθογραφίες που βρίσκονται σε καθαρευουσιάνικα βιβλία. Συνεργάτες της στήλης αυτής θάναι όλ' οι άναγνώστες μας, άρκει μονάχα πλάι στο βαρβαρισμό που θα μās στέλνουνε να σημειώνουν τῦνομα του βιβλίου και τον αριθμό της σελίδας που βρίσκεται).

'Επαύθησαν συνεπεία ενεργειών παρά τῷ Γ. 'Επιθεωρητῆ Χιλμῆ Πασῶ και το ὅς προξένους τῶν Μ. Δυνάμεων.

(«Καιροί» 26 Μαΐου, σελ. 4, στήλ. 3).

... Λαμπρότατον ἄρθρον διαπνέον μεγαλήν και βαθειάν γνώσιν της αρχαιότητος.... (α' Ακρόπολις» 29 Μαΐου, σελ. 1, στήλ. 7).

... Έκφρασιν βυθ'ιτάτως μελαγχολικῆν.... (α' Αθήναι», 8 'Ιουνίου, σελ. 1, στ. 2).

ΟΙ ΣΚΙΕΣ ΜΟΥ

(Γρόμμα κρητικό του κ. Κ. Παλαμῶ).

'Αθήνα, 19 του Μαγιού 1906.

Φίλε κίριε Τανταλίδη,

Σας εύχαριστώ για το στάλισμο του ποιητικού βιβλίου σας, και να με συμπαθάτε που φροντίδες και σκοτούρες με κάμανε να μη σας άποκριθῶ ίγκαίροτέρα, καθώς ήθελα. Δεν ξέρω πως να σας εύχαριστήσω για την τιμή που μου κάμητε να γράψετε και το δικό μου τῦνομα στο πλάι των ονομάτων του Ψυχάρη, του Πάλλη και του Φωτιάδη, πρωτοστράτηγων της μεγάλης 'Ιδέας που κι' εμεις στρατιώτες της είμαστε. Σας σφίγω σαν άδερφός το χέρι. Και περηφανεύομαι μαζί σας για το θάρρος που δείχνετε και για τη γνώση που ζετυλίζετε πολεμώντας για τέτοια 'Ιδέα. Βίβλια γνώση χρειάζεται για να είναι κανείς οπαδός μιας τέτοιας ιδέας, που τόσο εύκολα παραλλάζει και παραστρατίζει σε χέρια ανήξερων θάρρος χρειάζεται για το υπέρτασισμα μιας ιδέας, μέσα σε τέτοια κοινωνία τόσο παραγωγισμένης και τόσο κατατρεμένης σαν αυτή. Όσο για την ποιητική αξία του έργου σας, άγνωρίζω και τιμῶ την ελκίρνεια που το χαρακτηρίζει. Είναι τόσο δύσκολο, και στον Ποιητή άκόμα, ποιητής πάντα να φαίνεται, καθώς πραγματικά είναι, με την ίδια του καρδιά, χωρίς κανένα παραπλάνημα της Φαντασίας. Μιλῶ για την ελκίρνεια σας, άκόμα ως και ή παράτη των στίχων σας εκείνων που είναι σε φροντισμένη καθαρεύουσα και ως είδος ραγκαδικῶ (έμένα ο Ραγκαδικῶς μου φαίνεται' ένας από τους πιο εύσυνειδητους μαστόρους του σχολαστικού στίχου), άναμεσα στους παστρικά δημοτικούς σας στίχους. Πολύ σωστά

*) Ποιήματα Δ. Τανταλίδη. Πόλη 1906.

ΣΥΝΟ Η ΑΓΟΥΡΟ

Φίλε «Νουμά»

Έχω να κάνω μιὰ μικρή μεταφραστική παρατήρηση στην τελευταία — και όπως πάντα, αληθινή και ωραία — κριτική του Α. Σιγανού, για τὸ «Συνὸ φρούττο». Δὲν εἶναι εἴτως πολὺ κατὰ λέξη μεταφρασμένος ὁ τίτλος «il Frutto acerbo». Κάθε ἄλλο! Acerbo ἰταλικὰ θὰ πῆ πρώτα — πρώτα ἄγουρο, γιὰ φρούττα μιλῶντας. Ἐπειτα θὰ πῆ ἀνήλικο, τρυφεροῦδι (πάλι δηλαδὴ ἄγουρο, ὅπως στὸν Ἐρωτόκριτο κλ.) ὕστερα ἔρχεται ἡ σημασία «σκληρὸ, τρυχὺ», καὶ γιὰ ἔμφυγα μιλῶντας «ἀπονο». Ποτὲ ὅμως ξυνο. Οἱ Ἴταλοί τὸ ξυνο τὸ λένε acido ἢ agro, ποτὲ ὅμως acerbo.

Ἄρα ἄγουρο φρούττο κατὰ λέξη. Καὶ νομίζω πὼς τὸ ξυνο φρούττο δὲν εἶναι πάντα ἄγουρο, καθὼς οὔτε τὸ ἄγουρο εἶναι πάντα ξυνο. Ἄν ὁ μεταφραστὴς τῆς ἐξυπνης κωμωδίας τοῦ Μπράκκο εἶχε τὸ νοῦ του στὴ γλώσσά μας, καὶ στὴν κυριολεξία καὶ ἄνοιγε κάπου-κάπου κανένα ἰταλοῖταλικο λεξικό, ἴσως θὰ κατάρθωνε ὄχι μόνο νὰ μᾶς δείξῃ τί ἀκριβῶς συμβολίζει αὐτὸς ὁ τίτλος, μὰ καὶ νὰ μὴν παστώσῃ πολλὰ νόστιμα μέρη τοῦ ἔργου μὲ παραπολὺ χοντρὸ ἀλάτι. Καὶ ὅμως, μπροστὰ σὲ κᾶτι ἄλλες, ἡ μετάφρασή του εἶτανε ὑποφερτή...

13/6/06.

Με ἀγάπη

Ν. ΠΟΡΙΩΤΗΣ

Ο κ. ΚΑΔΡΟΣ

Φίλε «Νουμά»,

Ὁ κ. Ράδος ἢ Κάδρος (γιατὶ ξέρεις, γυρίζει στὰ γραφεῖα τῶν ἐφημερίδων καὶ λέει: «Γράφετε μου καμιά ρελαμίτσα, νά, ἔχει καὶ τὸ κάδρο μου νὰ σᾶς τὸ δώσω νὰν τὸ περάσετε στὸ φύλλο!») γράφοντας στὸ τελευταῖο φυλλάδιο τῆς «Πανακιοθήκης» τοῦ κ. Κακογεροπούλου γιὰ τὸν ποιητὴ Ἄρσὲ δὲ Λίμα, λέει ἀνάμεσα σὲ διάφορες ἀνοησίες καὶ μερικὰ ἀρρητ' ἀθέμιτα γιὰ τὸ «Mercure de France», ἴσως γιὰτὶ ἀκόμα δὲ δημوسیψε τὸ κάδρο του.

Τὸν ποιητὴ Ἄρσὲ δὲ Λίμα δὲν τὸν ξέρω ἢ ἀνοπόφορη ὅμως λίμα τοῦ κ. Κάδρου μὲ κάνει νὰ φοβᾶμαι πὼς θὰ ξιζέει ὅσο καὶ λόγου του.

Πρόθυμος φίλος

ΚΑΔΡΟΚΛΑΣΤΗΣ

ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΠΙΣΤΗ

Ἀγαπητέ μου «Νουμά»,

Μιλώντας ὁ Ἑρμονας στὸ περασμένο φύλλο γιὰ τὰ «Ἠλύσια» καὶ γιὰ τὴν Ἠλύσια ἢ Ξυλήσια γλώσσα τους, ἀγωνίζεται νὰ βρεῖ κάπιο ἐλαφρυντικὸ γι' αὐτὴ, τὴ γλώσσα δηλ., καὶ θαρρεῖ πὼς τὸ βρίσκει ὅτα γράφει: «Ξέρω πὼς ὁ Νιρβάνας ἂν καὶ καλὸς δημοτικιστὴς ἔχει τὴν ἰδέα πὼς χρειαζόμαστε τώρα μιὰ γλώσσα μεταβατικὴ γιὰ νὰ συνηθισοῦν ὁ πολὺς κόσμος καὶ νὰ μὴν ξαφνίζεται μὲ τὰ τολμήματα τῆς ὀρθόδοξης δημοτικῆς».

Δὲν ξέρω ἂν εἶναι ἢ ὄχι καλὸς δημοτικιστὴς ὁ Νιρβάνας ὅταν, καθὼς λέει κι ὁ Ζουφρὲς στὸ ἀμίμητο ἐπίγραμμα του, ἀγρᾷ δημοτικὴ τὸ πρῶν, μιχτὴ τὸ μεσημέρι καὶ καθαρῆουσα τὸ βράδι, ξέρω μοναχὰ πὼς ἡ μεταβατικὴ γλώσσα εἶναι ἡ γλώσσα τῆς Τεμπελιάς, μιὰ γλώσσα δηλ. ποὺ τὴ δημιουργή-

ΣΥΝΟΙΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ 31 ΜΑΪΟΥ 1906 ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

Table with 4 columns: Category, Amount (Dr.), Amount (Drach.), and Date (31 Μαΐου 1906 / 30 Ἀπριλίου 1906). Rows include various financial items like 'Εξωτερικοί λ/μοί', 'Δάνεια', 'Καταθέσεις', etc.

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

Table with 4 columns: Category, Amount (Dr.), Amount (Drach.), and Date (31 Μαΐου 1906 / 30 Ἀπριλίου 1906). Rows include 'Μετοχικὸν κεφάλαιον', 'Αποθεματικὸν κεφάλαιον', 'Τραπεζικὰ Γραμμάτια', etc.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 8 Ἰουνίου 1906.

Δραχ. 366,178,838.45 364,407,844.12

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Λογιστηρίου

Π. Α. ΚΟΥΤΣΑΛΕΣΗΣ

σανε ὅσοι δὲ θελήσανε ποτὲ νὰ κουραστοῦνε γιὰ νὰ βροῦν τὴν ἀλήθεια καὶ νὰ πιστέψουσι σ' αὐτὴ. Γιατὶ μὴ θαρρεῖς, χρειαζέσαι, ἐξὸν ἀπὸ τὴ μελέτη, κρίση καὶ πίστη γιὰ νὰ γίνῃ κανεὶς ὀρθόδοξος δημοτικιστὴς. Ὅταν τοῦ λογοῦ σου δὲ θὲς ἢ δὲν μπορεῖς νὰ κρίνῃς τὸ μεγάλο, τὸ ἔθνικόν μας ζήτημα, πὼς θὰ πιστέψῃς σ' αὐτό; Μοῦ δηγηθῆκανε πὼς κάποτε ὁ φιλοσοφικώτατος Ραμᾶς σὲ κύκλο φιλικὸ ἔλεγε, ἀνοίγοντας φιλοσοφικώτατα τὰ μάτια του: —Φοβάμαι μὴπως ἐμεῖς οἱ δημοτικιστὰδες ἀγωνίζομαστε γιὰ καμιὰ οὐτοπία!

Ὅταν ἓνας τέτιος φιλόσοφος μιλάει μ' ἓναν τέτιο τρόπο, δὲ σημαίνει πὼς τοῦ λείπει ἢ πίστη καὶ πὼς ἡ κρίση ποτὲ δὲ φώτισε τὴ σκέψιν του;

Αὐτὸ ποὺ σοῦλεγα λοιπόν. Ἡ μεταβατικὴ γλώσσα δὲ δημιουργήθη ἀπὸ ἀγάπη γιὰ τὴ Δημοτικὴ, ἀλλὰ ἀπὸ ἀπιστία κι ἀμυαλιά καὶ νὰ μὲ συμπαθεῖ ὁ ἀγαπημένος μου Ἑρμονας.

ὁ φίλος σου ΣΤ. ΤΑΡΑΜΑΣ